

Székely Közélet

Előfizetési árak:

Egész évre 120 leu.
Fél évre 60 leu.
Negyed évre 30 leu.

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Megjelenik szombaton reggel

Felelős szerkesztő: TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulev. Regele Ferdinand 14 szám
(v. Kossuth-utca).
Telefonszám: 34.

A kormánybukás és a magyarság.

A nemzeti-parasztpárton is beteljesedett a régi igazság: a hatalmi erőszakoskodások mindig csufos bukással végződnek. Ha a nemzeti parasztpárt és a Vaida-kormány bukott hatalmi rendszerét akarjuk jellemezni, elég a mi megyénkben teremtett közállapotokra rámutatni. Már a választás is, amelyen uralmuk alapult, minden eddig ismert mértéket meghaladótt erőszakos módszereivel. Törvényesen megválasztott és megerősített meggytanácsunk munkabábelését elgáncsolták, s evvel is kismimziték a népakat, aminek megnyilvánulásáért rendezték a választást. Törvény ellenére ötször is elhalasztották a mezőgazdasági kamarai választásokat, s a nép képviselői helyébe a kamarába is interimárokat ültettek. Interimárualmat honosítottak meg a városban és községekben is, s ennek a keze alatt felburjánzott a népellenes közigazgatás. Ennek az árnyékában termette buja virágait a csendörkegyetlenkedés is. Pénzeket szavaztak meg törvénytelen célokra, amikor a nép inségben van. És ezt a rendszert terheli velünk, magyarokkal szemben az a politika is, hogy mondhatni tökélyre fejlesztette a renegátok utján való egységbontást és ezáltal a nemzeti küzdelem folytonos gyengítését.

Csoda e, ha fellélekzik a magyar közvélemény bukásukon? Csoda-e, ha még megnyugvást is szeretne találni abban, hogy ismét a liberálisok jönnek?

A magyarság, mint mindig, most is magához méltó nyugalommal nézi a változást, s nyugodt önbizalommal néz a választások elé is. Valami mélyseges, titkos készülődés érzik a magyar lelkekben, aminek egy nagy-szerű megnyilatkozásban kell most fellobbannia. Az idő kereke nagyot fordult. A nemzeti eszmény kisöpri a nemzetéletről a szemetet, amivel renegátok serénykedtek azt bepizskolni. Eljött az ideje, érzik mindenki, hogy a nemzettestnek, a nemzeti léleknek ettől a szeméttől meg kell tisztulnia. Erre a nagy munkára készülődik a magyar kisebbségi nemzet is, e nagy feladat lelkesítő tudata, e nagy kötelesség mélyseges átérzése forrassza végső összetartásba a magyar lelkeket!

A németországi népszavazás eredménye még azok nagyrészt is meg lehetett, akik a legbizonyosabbak voltak a népszavazásnak óriási többséggel Hitler mellé való megnyilvánulásában. A vasárnap leadott 43 millió 462 ezer 223 szavazatból 40 millió 605 ezer 476 igen szavazat fejezte ki, hogy a német népnek majdnem teljes többsége (93 6%) azonosítja magát a kancellár által képviselt politikával, aminek lendületét a népszavazásnak ez a döntő fölényű sikere is, előreláthatólag, erősíteni fogja.

Balogh Arthur és Willer József,

a magyarság eme két kiváló parlamentárja, rövid beszámoló utat tett megyénkben. Szombaton, november 11-ikén Kereszturon, vasárnap, 12-ikén délelőtt Zetelakán, délután pedig Oklándon mondták el beszámoló beszédeiket, mindenütt nagy és lelkes tömeg előtt. Ki kell emelnünk az oklándi és a vidékről bejött közönség gyülekezetének ünnepélyességét, amely különösképpen abban is megnyilvánult, hogy az odaérkező parlamentárokat és a megyei tagozat vezetőségét fúvószenekarral fogadták. Ez mintegy feleletadás volt a tavalyi hírhedt választásokra, amikor csendőrszuronyok akadályozták meg éppen Balogh Arnthur és Willer József beszédeit szintoly ünneplő lelkesedéssel fogadta a közönség.

A kereszturi gyűlés a Walter-vendéglő termében volt. Itt dr. Gyarmathy Dezső, a tagozat ügyvezető elnöke nyitotta meg a gyűlést, lelkes és bátor szavakkal jellemezve a magyarság küzdelmét és a küzdelem vezéreit. Élénk helyeslés kísérte szavait, amikor párhuzamot állított fel a nemzeti küzdelem és a renegátok aknamunkája között. A beszámolóbeszéd elhangzása után dr. Élekes Domokos tagozati elnök fejezte ki köszönetét a parlamentároknak működésükért és beszámolójukért.

Csak Zetelakán próbálta megakadályozni a gyűlés megtartását az ugynevezett karhatalom, amelyet ezuttal egy ujonnan kinevezett csendőrörmester képviselt. Az ő segítségére sietett még egy adóvégrehajtó (agent de urmárire) is, aki buzgóbb akart lenni, még a csendőrörmesternél is. Amidőn látta, hogy Willer képviselőnek már sikerült meggyőznie az őrmestert arról, hogy az ilyen beszámológyűléshez nincs szükség hatósági engedélyre, de a megyei párt vezetősége ennek ellenére szóbeli engedélyt is szerzett a prefecturától, akkor az agent ur próbálta meg belekötni Willerbe. Willer,

aki előzőleg már személyileg is igazolta magát az őrmester előtt, felszólította az agentet, igazolja magát ő is. Amikor így kisült, hogy csak egy adóvégrehajtóval áll szemben és Willer kérdőrevonta, hogy mi jogon avatkozik a dologba, az agent ur azt mondtotta, hogy ő a szigurancának is megbízottja. Erre Willer így felelt: Ön tehát álláshalmozó, de legyen szives, igazolja magát, mint szigurancamegbízott. S most érdekes és jellemző kijelentést tett az agent ur. Azt mondtotta, nincs külön megbízatása, de mint román ember (in calitate de român) informátora a szigurancának, mert minden román ember természetes informátora a szigurancának. A vitának Willer azzal vetett véget, hogy megkérdezte a hős agentnek a nevét is s így lehetett megállapítani, hogy az illetőt Vasile Stuparunak hívják. Ezen incidens után a zetelaki gyűlés is rendben lefolyt s a községháza nagy-

termét a lelkes zetelaki székelyek, férfiak és asszonyok zsufolásig megtöltötték. A zetelaki gyűlés lelkeségére és annak hatására, valamint a zetelakiaknak a magyarság mostani helyzetére nézve kialakult felfogására jellemző az a beszélgetés, amelyet néhány választópolgár folytatott a gyűlés után. Egyikük így adott kifejezést a gyűlés és az ott elhangzott beszédek által keltett érzelmeinek: Ugy éreztük magunkat, mint a nyáj, amikor a pásztor körül csoportosul. Erre egy másik választó, aki azelőtt kommunista-hajlamairól volt ismeretes, ilyen kijelentést tett: Csakugyan, piszkos gazember lesz, aki még most is másfelé megy.

Dr. Balogh Arnthur és dr. Willer Józsefet beszámoló utjaikon a megyei pártvezetőség részéről dr. Jodál elnök, dr. Hinléder ügyvezető, Szabady Tivadar és dr. Nagy Lajos, a városi tagozat alelnöke kísérték.

Adós, hitelezők, egyezkedjétek!

Multkori konverziós cikkünkben szó volt azokról a határidőkről, amelyekben az egyes csoportokba tartozók egyezségekre léphetnek. Ilyen határidő a városi házvételi, építési vagy avitási kölcsönökre nézve november hó 1. napja volt. Az általános moratórium alá nem eső egyéb városi és falusi adósokra nézve ez a határidő: december 1 je. Az egyezségi ajánlatétel egymagában nem elegendő a törvényes kedvezmények igénybeviteléhez, hanem szükséges, hogy a fizetések a törvényben előirt határidőkben teljesítve is legyenek.

Az sem elég, hogy az adós a hitelezőnek felajánlja a megfelelő fizetési részletet, s ha azt a hitelező nem fogadja el, az adós a felajánlott összeget letétbe helyezze. Ilyen esetben az adósság általános rendezését célzó ajánlatot a törvényszéki kézbesítő hivatal, vagy közjegyző, vagy a községi jegyző utján kell megtenni. Az ajánlattétel a részletfizetéstől függetlenül kötelező. Ettől függ a jogkezdmény igénybevitel.

Azok az adósok pedig, akiknek részletfizetését a hitelező visszautasítja, a bírói letétbe helyezés mellett jól tesszik, ha az illetékes bíróságnál (törvényszék vagy járásbíróság) egyuttal kéri annak a megállapítását, hogy az általuk felajánlott részletfizetési módhoz joguk van. Ezt megszabja a végrehajtási utasítás 34. §-a.

Hangsúlyozzuk, hogy a törvény a kedvezményeket azokra az adóssá-

gokra korlátozza, amelyek 1931 dec. 18 előtt keletkeztek és amelyekre a törvény 12. §-a kivételt nem állapít meg. A kivételek közül megemlítjük, hogy akinek adó alá eső évi *brutto jövedelme* több, mint az adóssága, kedvezményben nem részesül, ugyszintén az sem, akinek adóssága nem haladja meg a 300 lejt hektáronként (szövetkezetnél 600 lejt).

A törvény és végrehajtási szabályzat rendelkezései azokra vonatkoznak, akik adósságaikat egyezségek uton rendezni nem tudják. A törvényhozó azonban kifejezte abbéli óhaját, hogy az egységes rendezés minél szélesebb körben megtörténjék. Ebből a szempontból indulva ki, az egyezségeket semmi formához nem köti. A hatályon kívül helyezett 1932 évi április 19-iki törvény kimondotta, hogy a törvényben biztosított jogokról való lemondás nem vonható vissza, ha az hiteles formájú okiratban történt. Az új törvény ilyen megszorítást nem tesz, csupán annyit jelent ki, hogy ha a megegyezést bíróság előtt létesítik, illetve hiteles formájú okiratba foglalják, az végrehajtható. Nyilvánvaló tehát, hogy adós és hitelező bármily formában szabadon egyezkedhetnek, szóbelileg is, az adós a törvényben biztosított jogáról le is mondhat, az egész tartozás megfizetését felajánlhatja és mindezek a megállapodások bíróság előtt is érvényesíthetők, ha az adósságrendező törvény előbeléptetése után létesültek.

Vásároljunk temesvári Mentősorsjegyet.
Főnyeremény **250.000** lej készpénzben.
Egyetlen huzási nap **december 10.**
Sorsjegy ára 50 lej.
Sorsjegyek kaphatók:

**Papp Ferencnél,
Minerva-könyvkereskedésben,
Orbán-tózsdeben.**

Megint egy izgatási per, megint egy felmentés.

Az alsóboldogfalvi dalárda fennállásának 10 éves évfordulóját ünnepelte az elmúlt pünkösd harmadnapján. Ünnepebeszéd tartására dr. Elekes Domokos kereszturi ügyvédet kérték fel, ugyanis mint egyházi főgondnokot és ugyanis, mint a Dalosszövetség alelnökét. A szépen sikerült jubileumi ünnepség hangulatát csak az zavarta meg utólag, hogy valaki olyan jelentést tett az itteni csendőrlégióknak, mintha dr. Elekes Domokos ünnepi beszédében a román nemzet elleni izgatás foglaltatott volna. Ezen jelentés alapján a légió elrendelte a csendőrszékia utján való bizonyítékgyűjtést és ennek rendén több tanut hallgattak ki. A tanuk egyöntetű vallomást tettek arról, hogy a beszédben semmiféle bántó vagy izgatási részlet nem volt és az egész beszédnek sem lehet ilyen szándékot tulajdonítani, — mégis a bűnvádi eljárás dr. Elekes ellen megindult és az ügyészség vádiratot nyújtott be a helybeli törvényszékhez. Az ügyben szerdán, november 15-én tartotta meg a törvényszék Glosz-Milea tanácsa a főtárgyalást. Nyolc tanut idéztek meg és hallgattak ki a főtárgyaláson, ugyanazokat, akiket a csendőrség is kihallgatott. Az összes tanuk úgy vallottak most is, mint a csendőrség előtt, tehát most is csak azt lehetett megállapítani vallomásukból, hogy az Elekes részéről semmiféle izgatás nem történt és hogy az ilyen tartalmú feljelentés minden alapot nélkülöz. A tanuvallomások hatása alatt most már elejtette a vádat az ügyészség is, amelyet a főtárgyaláson Preda ügyész képviselt és ezután a törvényszék felmentő ítéletet hozott. A bíróság ítélete teljesen rehabilitálja dr. Elekes Domokost, aki nyugodt lelkiismerettel várta is ezt a bűnvádi eljárástól. De fennmarad az örök kérdés: miért kell konkrét és megalapozott vád nélkül magyar vezető embereket izgatási perekkel zaklatni, különösen akkor, amikor a feljelentés meg sem kíséri ténybeli adatokban is megjelölni, hogy egy elmon-

dott ünnepi beszédnek melyik része vagy milyen kifejezései azok, amelyek megállapítják a román nemzet elleni izgatást. A tulbuzgó feljelentőknek még azt a jutalmat sem kellene nyújtani, hogy vádaskodásuk alapján valakit eljárás alá fogjanak, hiszen igazán bele kellene már 14 év után gyökereznie a közvéleménybe is, hogy a magyar vezetőktől távoláll a többségi nemzet elleni izgatás.

Tiltakozás.

Mélyszéges megbotránkozást keltett minden öntudatos és lelkiismeretes emberben — ha olvasta — az a gyalázkodó cikk, amely a Hargita c. ujság legutóbbi számában a korondi plebános személye ellen jelent meg.

Különösen mi, katolikusok, nem hagyhatjuk szónéklül ezt a minden jó érzést sértő, a papi tekintélyt gyalázó, — mocskolódó támadást, melynek hátterében — tudjuk jól, politikai célok elérése van. Ha Réti ur haragszik a Magyar Pártra, úgy intézze el vele az ügyet, s ha valakinek van is kifogása a plebános ellen, még akkor is tiltakozik minden öntudatos katolikus az ellen, hogy a papot a népre és a népet a papjára uszítsa bárki, hiszen a plebánosnak van hivatali felsőbbbsége, ahol őt szabályszerűen kérdőre lehet vonatni.

Elég volt már a Hajdó-Réti-féle népmaszlagolásból, vallásgyalázásból és a Demeter Józsefek által megrendelésre szállított köszönetnyilvánításokból, melyek nyomán a magánérdekek virulnak és közben az egymásra uszított nép vallási érzületét is oda dobják a politikai ocsmányságok prédájává. Ha a nép és papja között ellentétek merülnek fel, az nem a Réti-féle »békéltető térság« körébe tartozik, s ne ártsa bele magát Réti, amihez semmi köze sincsen, mert Korond község katolikus hívei — mi határozottan tudjuk, — lelkileg még nem sülyedtek annyira, hogy vallási ügyeik elintézését az ilyen Réti-féle beavatkozásokra legyenek kénytelenek bízni.

Több katolikus.

x **Keveset használt keményfa háló, szőnyegek, konyhakredenc stb. eladó.** Cim.N. galambfalván *Hubertus*.

Régiségek Udvarhelyen.

írta: VAJDA FERENC.

2. Régi és újkorai emlékek.

A »Csonka-vár« ról ma kevesen beszélnek. Különösen mióta a nemzeti kultúra katonái laknak benne. Egykor ez a vár nagyon beszédes volt. Sirt, zokogott a székely, midőn hajdan somlyói Báthory István országbíró, erdélyi vajda, székelyispán lakott benne: olyan kegyetlen volt ez a büszke főúr. De legalább nem fosztotta meg a székelységet szabadságától. János Zsigmond alatt azonban azt is elveszítette. Hogy vissza se nyerje, azért épült a vár: a székely nemzet fékentartására. Erdély első, nemzeti fejedelme építtette. Egy ideig Székely-Támadt volt a neve. Végre 1706-ban a nagy Rákóczi forradalom alatt, a kurucok lerombolták, hogy többé labanc bele ne húzódhassék. Azóta »Csonka-vár«-nak hívják.

Aki a Kornis-utcában jár, a vár észak nyugati, régi falának az ormán még ma is megláthatja: János Zsigmond cimerét. Ez is egyik régi emléke a városnak. Nagy, faragott kőre van vésvé. Felírata megkopott. Az egyesített családi és székely cimer alá, latin szövegű vers van írva, mely magyar fordításban így hangzik:

Ime, János király emlékezetre méltó család címer, Minek tisztelete a honnak is biztosságot ad, Az egyszerű, oroszán, hold, kereszt, a [madár és kigyó: E régi ház méltóságos emlékei. Pannónia ősi címerének A Száva, Tisza, Dráva és Dunának ő a [fővédője.

A régi Csonka-vár és a beleépített iskola ma állami tulajdon. A

cimer gondozása tehát állami feladat. Igen jó lenne, ha az állam, illetve az iskola érdemes igazgatója, kinek a régiségek iránt van kellő érzéke: egy kis fedelet csináltatna a cimer fölé, vagy muzeumba tétetné. Így az idő vasfoga nem emésztené meg.

A régi háborus emlék után nézzük az újakat.

A piacon: a vármegyeház alsófele és a Persián-féle üzlet előtt állott a cizmadiaszin, tovább nyugatra mellette párhuzamoson: a vargák, szücsök, mészárosok, fazekasok áruló helyisége. Ezeket az épületeket 1804-ben építették volt. A fazekasoké volt az egész terület. A világháború alatt, a román hadsereg első bejövetelekor 1916-ban leégtek ezek az épületek. Szintén a piacon a mostani park alsó végében: állott a régi városháza. Ezt 1829-ben építette volt a város. Emeletes, kemény, négyszögű épület: déli oldalán napórával. Az árulóhelyiségek leégése után, 1918-ban, a város szépsézetét szempontból, lebontatta a városházát is.

Ezen épületekről azért emlékeztünk meg, mert a városháza homloka és az áruló helyiségek büttje között volt egy kis tér, szemben a régi Kossuth-utcával és azon a kis téren volt elhelyezve a magyar millenáris emlék: nagy hargitai kőből készült gulaszerű oszlop, előtte két oroszán, az oszlopon a város és vármegye címere. Az oszlop törpe kerítéssel, erős vasláncal volt körülvéve. Készült 1896-ban a millenáris esztendőben. Az impériumváltás után, még 1919-ben lebontották. A címerek azonban megvannak; a református kollégium néprajzi szobájában. Hargita Nándor agyagipariskolai tanár készítette volt.

A millenáris emlék előtt fogadta

Olcsó kiállítás!
Mig a készlet tart!
Gyári árak!

O RDELT JÁNOS-cég

üzletátszervezés miatt a mai naptól kezdve az összes raktáron lévő árukat, ugymint: mindenfajta D. M. C. cérnák, kötőpamutok, hárászok, himzőselymek, harisnyák, kesztyűk, kombinék, reform-nadrágok, puloverek, gallérok, nyakkendők, nadrágtartók, ridikülők stb. stb. olcsó áron árusítja ki.

Kérjük kirakataink megtekintését!!

Hol sebesült meg Hajdó Lajos?

Zetelakán megint „nem szabad“ este 9 óra után járni.

Hajdó Lajos 20 éves zetelaki testvérünk pénteken este ért csak rá nehéz munkáitól, hogy átszaladjon a szabóhoz, akinél öltözetet rendelt. Ebből az utjából véres fejjel, összetört csontokkal érkezett haza édesanyja házába. Szegény édesanyja megdöbbenéssel fogadta összeroncsolt, vérbe és sárba piszkolt, szép szál legényfiát és nem tudta elképzelni, mi lelte az alatt a rövid ut alatt őt, akit mindig engedelmes jó gyermeknek, szelid lelkű, békés természetű és józanéletű fiúnak ismert. A fiu leroskadt az ágyba, összetört tagjai közül legsajgóbb fájdalmat érzett a fejében, szétzuzott álkarcái közül alig tudta kibocsájtani a suttogó panaszt, hogy elmondhassa kérlelő édesanyjának, mi lelte őt. Mi lehetett a fiut, aki csak a szabóhoz szaladt át, pénz nem volt nála, korcsmában nem járhatott, még a lehelete is tiszta és őszinte volt? S most mégis véres tagokkal, betegen fekszik előtte. Még a csillapító korty vizet is csak

kanállal lehet beszűrni mozdulatlan, véres ajkai közé.

... A fiu először édesanyjának panasolta el nagy esetét. Azután orvoshoz vitték és végül ügyvédhez mentek. Panasza mind a három helyen ugyanaz volt. A szabótól visszajövet az őrmester ur, éppen az őr előtt, azt kérdezte tőlem, hol járkálsz ilyenkor és miért füttyöröszel. Feleltem, hogy a szabótól jövök. Nem tudod, hogy este 9 óra után nem szabad kintjárni? Nem hallottam, hogy ki lett volna dobolva... A fiu nem esett el a pofok alatt, amelyek arcára zudultak, nyugodtan, türelmesen állotta azokat. De összeroncsolt, amikor a puskatus érte arcát. És amikor a puskatus ütése összetörték arc-csontjait, akkor is lábhoz eresztett kezekkel tűrte a hatalmas erejű, szép szál székely legény az arcára mért súlyos ütéseket, mignem össze kellett roskadnia s a kielégült szenvedély már nem kívánta többé a sárban és vérben való fetregését.

Igy mondta el a tisztaéletű, józan székely legény, az ő szomorú történetét, az édesanyjának, az orvosnak és az ügyvédnek...

Elutasították a karikások feljelentését.

Lukács Ferenc, aki legutóbb mint karikás bíró működött Zetelakán és néhány társa feljelentést tett a helybeli törvényszéknél a zetelaki közbirtokosság direktóriumának tagjai ellen s ennek alapján meg is indult a bűnvádi eljárás három derék székely atyánkfia, Jakócs Imre, Szabó Lajos és Márton Ferenc ellen. A feljelentésben foglalt vádaskodás azt állította, hogy nevezett közbirtokossági előjárók hűtlenül kezelték a közbirtokossági vagyont, bizonyos összegeket nem számoltak el, hanem azokat el-sikkasztották. A törvényszék vizsgálóbírója most megszüntető határozatot hozott az ügyben, megállapítván, hogy a feljelentés alaptalan. Így a meghurcolt előjárók a bíróság részéről kapták meg a kellő elégtételt.

x **Mindenféle ingatlanok, betétkönyvek eladását és vételét, valamint adósságok rendezését vállalom.** Mint-hogy ezekkel gyakoroltam, mint kereskedelmi ügynökség, bejegyzett cég foglalkozom, kérem a t. közönséget, hogy ilyen ügyekben bizalommal forduljon hozzám. Weinberger Bernát, a Bulev. Reg. Ferdinand (Kossuth-u) 16 sz. emeletén a Kassay-bodega felett. 1—2

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, úgy keresse fel

Dobrai Károly

cipő üzletét, ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre. Ugyanott mérték utáni megrendelések vételkötelezettség nélküli készülnek.

Felhívás a székelyföldi méhésztársakhoz.

Gáll Imre m. kir. méhészeti felügyelő a gödöllői méhészeti iskola hírneves igazgatója olyan nemes gesztusra határozta el magát, amely páratlan a maga nemében. A magyar méhészeti szakirodalom legnívósabb lapját a szerkesztésében Gödöllőn megjelenő »Méhtenyésztés« című 36—48 oldalas folyóiratot közbenjárásomra féláron bocsátja a székely méhészek rendelkezésére.

Hogy Gáll Imre kicsoda, azt minden székely méhészembernek tudnia kell. Velünk érző nemes lelkét másképpen nem jellemezhetem, mint ha idézem hozzáam intézett meleg sorait: »Nekem önző szándékom lerongyolódott székely fajommal szemben nincsen s megverne az Isten, ha lenne. Itt az én szavam állásában csak az előállítási költséget fizeti az olvasó. A jogos haszonról lemondok a javatokra. Te havonként összeállítod a rovatokat, hogy legyen székelyföldi rovat is benne. Ezzel a magyar és székely méhészek kézfogása is megtörténék, ami nem utolsó.«

A kizárólagosan csak a 4 székely vármegye részére felkínált segítő kezlet lehetetlenség meg ne ragadnunk, hogy a legértékesebb méhészeti szaklap birtokunkban lehessen, hiszen nekünk anyagi erőnk nincsen, hogy úgy

terjedelemben, mint fkülös kiállításban is egy valamire való folyóiratot kiadhassunk, pedig annak hiányát kimondhatatlanul érezzük. Ugy állapodtam meg tehát a szerkesztővel, hogy az 1934 évi január 15 től megjelenő, most már székelyföldi rovattal is kibővülő VI. évfolyamot évi 4 pengő (120 lej) előfizetési árban bocsátja rendelkezésünkre, ami nagy áldozathozatal, ha meggondoljuk, hogy Románia területére az expedíciós költség kétszerese a magyarországinak.

Tekintettel arra, hogy a nagynevű szakiró ezen nemes felkínálást egyelőre 100 példányig terjedőleg vállalta, mindenkinek érdekében áll, hogy az elsők között jelentkezzenek. Akik igényt tartanak a kedvezményre, egy levelező lapon haladéktalanul jelentsék be azt nálam Blénessy Károly Sándominic, jud. Ciuc címre, hogy a példányszámok expedíálásának módját, az előfizetések inkasszállását, átutalását elintézhessük.

Kedves méhésztársak! Terjesszék jelen felhívásomat a székelyföldi méhésztársak között, hogy mindenki részesülhessen fajtestvérünk ezen áldozatkészségében.

Csikszentdomokos 1933 november hó.
Blénessy Károly

Ipartestületi ügyek.

Országos kirakó vásárok: november 20-án Harasztkerék, Felvinc, Nagypold, Erzsébetváros, 21-én Töröcsvár, 23-án Csikrákos, Homoródbene, 25-én Alvinc, Ditró, Gyulakuta, Szászkezd, Zsidve.

A munkaügyi miniszter 71190—1930 sz. határozata alapján a fodrász-iparosok vasárnap és a törvényes munkaszüneti napokon egész nap zárva tartanak. Szombaton és ünnepeket megelőző estéken üzleteiket 11 óráig nyitva tarthatják, egyebekben a más üzletek rendes zárórájához kell alkalmazkodniok, d. u. 1 órától 3-ig tartó szünettel.

Ujabbban több olyan panasz érkezett hozzánk, melyek szerint annak ellenére, hogy az iparokról lemondó mesterek lemondásukat szabályszerűen írásbeli kérelemmel adták tudomására az adminisztrációnak, a további adózást az ipar megszűnésével még sem szüntették meg, hanem az illetőket jogtalanul kötelezik adójuk folytatólagos megfizetésére, ezért foglalnak, sőt árvereznek is. A panaszok folytán érdeklődünk a hivatalokban, ahol azt az értesülést kaptuk, hogy az ipar megszűnéséről szóló bejelentéseket tisztviselő hiányában nem győzik rendszeresen elintézni s ez okozza azt, hogy a megszűntetéssel nem szüntetik meg az adót is. Ebben az ügyben ipartestületünk egy bizottsággal fogja felkeresni vármegyénk újonnan kinevezett prefectusát.

A munkaügyi bizottságnál az ipartestület által feljelentett kontárok ügyét tárgyalás alá vették és több kontárt pénzbírsággal sújtottak, s ezeken kívül még tömegesen vannak kontárok, kiknek ügye sorozatosan tárgyalás alá kerül. A tanonciskola igazgatósága ismételten is megkereste hivatalunkat, hogy a mestereket figyelmeztessük a tanoncok iskolába való beiratására, mert a tanonclétszámnak még fele sincs beiratva és a mulasztók ellen a bün-

tető eljárás fog következni. Figyelmeztetjük tehát az összes mestereket, hogy tanoncaikat haladéktalanul irassák be és pontosan küldjék az előadásokra.

Az Ipartestület

Törvénytelen foglalások.

Megszokott dolog megyénkben, hogy közbirtokossági adótartozásokért a birtokossági előjárók magánvagyonát foglalják le. Így legutóbb Stuparu zetelaki agent végzett ilyen foglalást a küküllőkeményfalvi birtokosság adótartozása miatt s lefoglalt Sebők Imre birtokossági elnöknel egy disznót, Sebők Mózes pénztárosnál egy borjut és lovat, Lukács Mózes birtokossági jegyzőnél és Incze Márton erdőgazdánál egy-egy tehenet. Ez kétségtelenül törvénytelen eljárás, tehát törvénytelen, ami a székely gazdáknak súlyos gondot okoz. A törvénytelen foglalás ellen előterjesztéssel (contestatio) lehet ugyan élni, de az előterjesztést csak úgy veszik figyelembe és csak abban az esetben adnak helyet annak, ha a panaszos egyidejűleg letétbe helyezi azt a teljes összeget is, amiért a foglalás történt. A keményfalvi esetről tehát a birtokossági előjárók, mint magánfelek, letétbe kellene, hogy helyezzenek 15 ezer lejt, mert ennyiért történt a foglalás. Ha pedig ezt az összeget előteremteni nem tudják, az agent ur azzal fenyegeti őket, hogy 8 nap alatt elviszi és elárverezzi lefoglalt állataikat. Felhívjuk a pénzügyigazgató ur figyelmét az ilyen törvénytelen eljárásokra, amelyeknek folytonos ismétlődése miatt már igen nagy az elkeseredés.

Eladó egy 4 lámpás rádió, erős hangszóróval és anódpótlóval részletfizetésre is. Felvilágosítást ad: Pliuhár Gábor.

Kérem a város gazda-közönségéhez.

Városunk közönségének élénk emlékezetében él az a rettenetes csapás, amely a Fürdő-utca lakosságát minden évben, évenként átlag kétszer, a tavaszi hóolvadáskor és a nyári záporok alkalmával éri. A kaszárnyától kezdődőleg lefelé arviz alá kerül minden vetés, kert, termőföld és főként a Fürdő-utca lakosainak összes ingó és ingatlan vagyonkájára, hogy az emberélet veszedelméről ne is szóljunk, mert bizony csak az Isten különös kegyelme óvta meg eddig is ezt a szerencsétlen városrészt attól, hogy emberélet is áldozatul nem esett. Bizony megtörtént, hogy a szegény emberek kicsiny ingó-bingóikat féltve, 3—4 éjszakát fogvaöcögve, halálos rettegésben töltötték a házukba, udvarukra behatolt zugó habok felett.

A város vezetősége és közte főként Asztalos Kálmán városi mérnök ur elhatározta, hogy a bajnak gyökeres orvoslását úgy, hogy katonai erőt kértek, amely díjtalanul fogja a partvédelmi, feltöltési munkákat szakszerű mérnöki vezetés alatt végezni, úgy hogy, ha a további árvízveszély kizárva nem is lesz, annak in-

tenzitása, veszedelmessége mindenesetre csökkeni fog.

Azonban bökkenő van, mert a katonaság az ingyen munkát szolgáltatni fogja ugyan, de hiányzik a földmunkához szükséges kézbeli: lapát, ásó, csákány. Vegyesen kb. 150 drb. ásóra, lapátra és csákányra van szükség, melyet sem az érdekelt szegény Fürdő-utcai lakosság, sem a katonaság szolgáltatni nem tud.

Aki indíttatva érzi magát, hogy ezen szerszámok odakölcsönzése által hozzájáruljon a Fürdő-utcai nyomorúság enyhítéséhez, a töltés elkészítéséhez: kölcsönözze oda ásóját, lapátját, csákányát a Fürdő-utcai lakoságnak 3—4 napi díjtalan használatra, olyanformán, hogy ezeket a szerszámokat Kerestély Lajos törvényszéki altiszt Fürdő-utcai lakosnak adja át, aki ezeket elismervény ellenében átveszi és teljes anyagi felelősség mellett, a munka befejezte után, mindenesetre 3—4 nap mulva, hiánytalanul vissza is szolgáltatja. Kérésüket megismétlik és előre is köszönetet mondanak

a Fürdő-utcai lakosok.

Kereskedő- és ipartársulati tagoknak, valamint gazdaköröknek külön kedvezmény!

Előnyös feltételekkel kötünk: tűz-, élet-, betörés-, baleset-, autós-, szavatosság-, üvegtörés-, szállítmány- és állatbiztosításokat.

Bármilyen biztosítási ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást a székelyudvarhelyi főképviselőnk.

„GAZDÁK” Általános Biztosító Társaság.

Vezérigazgatóság: ARAD. Igazgatóság: BUCURESTI.

SPORT.

Licenl (Odorheiu)—OMTE 2:1

Vasárnap training-mérkőzést játszottak a helybeli munkások a liceum csapatával, mely a liceum megérdemelt győzelmével végződött. A liceum csapatán meglátszik Trifu tornatanár oktató munkássága, mert a diákok igen szép és lelkes football játszanak.

Vasárnap, f. hó 19-én a Hargita a helybeli katonazenekar javára barátságos mérkőzést játszik Udvarhelyi diákválogatottja ellen. A mérkőzés pontosan fél 3 órakor kezdődik.

A sétatéri pavilon nyilvános árverését, mely 19-ére halasztott el, délelőtt 11 órakor a Dicsőszentmártoni-bank helyiségében megtartja a Hargita.

Kiadó 2—3 szoba, konyha és egyéb mellékhelyiség, rögtön beköltözhető. Cim a kiadóban.

HIREK.

November 17

Kormányváltás, — új választások. Az országkormányzásra mindinkább képtelennek bizonyult Vaída miniszterelnök, egy utolsó királyi kihallgatás után, melyen Károly király az állapotokkal való elégedetlenségét fejezte ki, beadta lemondását. Utána Duca, a liberálisok nagyobbik csoportjának vezére lett a miniszterelnök. A rendszerváltás következtében új választások lesznek, — előreláthatólag, december második felében. Megyénk új prefectjévé, hir szerint, Andreiaş volt prefectet nevezték ki.

Serlegavató-est. A Népszövetségi Róm. Kath. Legényegylet dec. 2-án, szombaton este 8 órakor avatja fel az erdélyi legényegyletek országos sportversenyén, Nagyváradon nyert ezüst serlegét. A serlegavatás társasvacsora keretében a Szabó Károly vendéglőjében lesz. Érdeklődőket, egyéletei és sportbarátokat elvár és ezuttal is meghív a vezetőség.

Rádió csak akkor nyújt élvezetet, ha jó!

Az alább felsorolt összeállítás mutatja, hogy a nagy teljesítményű, árnyékolt rácsú lámpából épített készülék, mely vidékre is a legmegfelelőbb, a mai modern rádiók közül is a legjobb

Rádió-készülék	3500 L.
Philips-lámpák: A 442	470 —
A 415	280 —
B 409	280 —
B 443	470 —
Nagyteljesítményű hangszóró-magnes-rendszer	1200 —
54 amp. óras fűtőakk.	700 —
30 drb. zseblámpaelem	300 —
Antenna-anyag	300 —
Összes ár	7500 —
Árrendmény	1000 —

Eladási ár 6500 lej

Más típusú készülékekről kérjen árajánlatot. Philips-lámpákat minden típusból eredeti gyári csomagolásban árulok. Javításokat, átalakításokat jutányos áron vállallok.

Jakó Albert tanár rádiótechnikai műhelye Odorheiu—Sz-udvarhely

Őszi szükségletét legolcsóbban HIRSCH RUDOLF divatüzletében **szerezheti be,** ahol a legnagyobb választékot talál Zimmermann és Scherg-féle gypju szövetekben, női kabát és kosztüm-kelmékben, selymekben, barchetokban, flanelokban és zeffirekben; nagy választék kötött kabátokban és harisnyákban. — „O. P. I. S.” tagoknak 5% engedmény.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Olcsó árainról tessék meggyőződni!** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

Váratlanul meggazdagodni

a mai nehéz időkben csakis egy szerencsés

ÁLLAMI SORSJEGGYEL

lehet. — Vegyen Ön is azonnal sorsjegyet a december 7—8-iki húzásra.

Templomi ünnepély. A helybeli református egyház nőszövetsége f. hó 19-én, vasárnap d. u. 6 órakor tartja utolsó templomi ünnepélyét, a rendes istentisztelet keretében. Ez alkalomra a rendezők a következő gazdag műsort állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Szívemet hozzád emelem. 222. sz. é. 1. vers. 2. Bibliát magyarul: Simon Imre s. lelkész. 3 Szavát: Márton Rózsika. 4. Énekel: Halmágyi Samuné, orgonán kíséri: Tompa Lászlóné. 5. Előadást tart: Szabó Judit tanárnő. 6. Énekel: Bodrogi Balázs, orgonán kíséri: Benkő József. 7. Saját verseiből felolvás: Páll Károly. 8. Hegedűszóló: Kiss Elek tanár, kíséri: Tompa Lászlóné. 9. A gyülekezet éneke: Isten szava megáll mindenha. 178. é. 4. — Az estélyre a belépés ingyenes. Perselyadományokat, a szegény tanulógyermek karácsonyfájára, köszönettel fogadnak. Az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja: *a lelkészi hivatal.*

A zetelaki közbirtokosságnak már 6 éve fekszik 150,000 leje az állami letéti hivatalnál, mely összeget, mint az erdősítési alap javára szolgáló biztosítékot kellett letétbe helyezni, mert anélkül az erdőkitermelést nem engedélyezték. Most dr. Willer József, megyénk népszerű képviselője, sikeres közbenjárásával a minisztériumban ki- eszközölte ezen tekintélyes összeg visszautalását s a kiutalási határozatot a minisztérium már meg is hozta.

Az utolsó autó-ut. Bárbat György volt prefect a vármegyei utalpap terhére vásárolt új autót Fogarasba utazott. Ugyilátszik, ennyi hasznát akarta még venni a letűnt hatalmi állásnak.

Még mindig baj van a lelkészek megadóztatásával. Amint ismeretes, a lelkészek professzionális adója ügyében a felebbezési bizottság minden esetben, melyben az illető lelkész felebbezést adott be és igazolta, hogy stólaris jövedelmet nem élvez, a folyó évre kirótt professzionális adót törölte, míg azon lelkészeket, akik stólat kapnak, csak a stóla ellenértékének megfelelő összegű jövedelem után rótt meg stólaris adóval, ami az eddigi adóhoz viszonyítva csekélység. Most arról értesülünk, hogy a felebbezési bizottság határozata ellenére az adó-behajtó közegek mégis követelik a lelkészeket a folyó évre is a professzionális adót. Minthogy ez teljesen törvénytelen, s csupán azon a mulasztáson alapul, hogy a felebbezési bizottság határozatát nem közölték az illető adóhivatalokkal, ajánljuk az érdekeltek lelkészeknek, hogy a felebbezési bizottság határozatát igyekezzenek minél előbb kivenni, illetve megszünetelni, hogy az adótörleszt a pénzügyigazgatóság utasítására az illető adóhivatalok vezessék keresztül.

x Mozihírek. Szombat este fél 9, vasárnap d. u. fél 6, este fél 9 órakor: A láthatatlan front, olyan nagyszabású film, amilyenben ritkán van részünk. Izgalmas rendkívüli történet, a technika és a találmányosság minden eszközével elmondva. Trude von Molo és színésztársai elragadó emberábrázolása, a történet fordulatosága, izgalmasága, a sablonoktól eltérő volta, a felvételek nagyszerűsége tökéletes szépségben érvényesül. — Jön Arzen Lupin. E film csak egy nap, november 21-én kerül vetítésre, ezért saját érdekében mindenki siessen megnézni.

Háziestély. A Székely Dalegyelet folyó hó 18-án, most szombaton este 9 órai kezdettel rendezi Otthonában szokásos háziestélyét. Bárki, aki a megelőző estélyeken részt vett, a legnagyobb meglepetéssel és jó hangulattal távozott az egyletből. Igéri is az egylet, hogy a jövő estélyek is a legjobb műsort és szórakozást fogják nyújtani a közönségnek. Műsor után tánc lesz, izletes ételeket és tésztákat, hűsítő italokat az egylet házikezelésben szolgál ki.

Egy elkésett lépés. Tőkés Ernő bukaresti ref. lelkész, aki magyarellenes machinációiról ismeretes s aki legutóbb még a liberális pártnak volt tagja, egy rosszul megfontolt elhatározással a kormányválság előtti napokban kilépett a liberális pártból és belépett a Réti-féle gazdasági pártba. Szegény, ha tudta volna, hogy pár nap múlva a liberálisok kerülnék kormányra, bizonyára jobban megfontolta volna ezt a ballépést.

A magyar dal ünnepe. A székelyudvarhelyi Ref. Dalkör által november 23-án, csütörtökön a Bukarest-szálló nagytermében, Tárca Bertalan jubileumára, rendezendő »szerzői est« műsora a következő: 1. Szabó-Tárca: Székely dalosok jellegűje, éneklí a székelyudvarhelyi Ref. Dalkör Benkő József vezénylete alatt. 2. Tompa László prólogja. 3. Tárca: Rákóczi ábránd. Előadja a román. kath. főgimnázium zenekara. Vezényli Kiss Elek zene-tanár. 4. Tárca: Három Petőfi dal, előadja a farcádi Ref. Dalkör, Csomor Dénes karnagy vezetésével. 5. B. Solyom Edith Tárca-dalokat énekel. 6. Petőfi-Tárca: »Füldik a holdvilág« egyveleg, éneklí a székelyudvarhelyi Ref. Dalkör. 7. A szerző üdvözlése, elmondja Vajda Ferenc tb. esperes, ker. elnök. — Szünet. — 8. Vörösmarty-Tárca: A kis leány baja, előadja a székelyudvarhelyi ref. tanítónőképző énekkara K. Seprődi Anna tanárnő vezénylete alatt. 9. Tárca: Magyar rapszódia, zongoratrió, előadják: Tompa Lászlóné, Kiss Elek és Zárug Endre. 10. Tárca: »Lepereg az őszirózsza«, egyveleg, éneklí a kiskalambfalvi Ref. Dalkör. Vezényli: Borbély Mózes karnagy. 11. Arany-Tárca: Zách Klára, éneklí zenekari kísérettel a székelyudvarhelyi Ref. Dalkör, a szerző vezénylete alatt. — E szép és gazdag műsor méltó ünneplése lesz Tárca Bertalan, a R. M. D. Sz. főtűkára 30 éves kulturmunkájának, melyet lángoló lelkesedéssel s igazán önzetlen odaadással fejtett ki a magyar dal művelésében és fejlesztésében. Így a Tárca szerzői estélye igazán a magyar dal ünnepe lesz, amelyen ott lenni nemcsak műélvezet, de kötelessége is minden dalszerető embernek. — Helyárak: Körszék és támlásszék 30+2 leu, másodrendű szék 20+2 leu. Erkeltyülés I. sor 25+2, II. sor 20+2, állóhely 15 leu Páholy 120 leu. Jegyek előre válthatók a nagytrafikban, este a pénztárnál. Kezdeté pontosan 9 órakor.

Az Oltáregylet szokásos vallásos délutánjait nov. 26-án, vasárnap d. u. fél 6 órakor kezd meg a gimnázium tornacsarnokában tartalmas programmal.

x Pianinót, esetleg zongorát keresek bérbe. Cim a kiadóban.

x Kiadó lakások azonnali beköltözésre dr. Kassay ügyvédnél.

A Polgári Önképző rendkívüli közgyűlése. A helybeli Polgári Önképző Egylet november 26-án d. u. 3 órai kezdettel, Árpád-utcai otthonában **rendkívüli közgyűlést** tart, melynek egyetlen tárgya: a Hirsch féle házias telek vásárlásának jóváhagyása. Városunk eme régi kultüregylete ezt a most vásárolt telkét a jól bevált temetkezési-alap javára kezeli, hogy azt minél jobban megerősítse és minden eshetőségre fízetőképessé tegye.

Háziestély. A csizmadia ipartársulat háziestélye 19-én, vasárnap lesz, igen szépen összeválogatott műsorral. Erre az estélyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a társulat vezetősége. Belépti díj 5 lej.

Réti perlekedik — de nem tudja a törvényt. Dáné Zsigmond bágyi lakos, derék magyar testvérünk ellen feljelentést tett Réti azon a címen, hogy egy megyei közmunka alkalmával róla többek előtt becsmérológ nyilatkozott. Réti a feljelentést a székelyudvarhelyi járásbíróshoz adta be, ugylátszik, még nem tudja, hogy Bágy nem ide, hanem Oklándhoz tartozik. Ezért a járásbíróshoz a feljelentést itt elutasította s elrendelte, hogy az az illetékes oklándi bírósághoz tétessék át. Bünvádi feljelentést tett Réti az Erdélyi Lapokban megjelent cikk miatt dr. Hinléder ellen is, bevonva az eljárásba dr. Paál Árpádot, a lap főszerkesztőjét és dr. Perédi György felelős szerkesztőt is. Ebben az ügyben a székelyudvarhelyi törvényszék csütörtökön, november 16-án tartott főtárgyalást s a Paál Árpádék írásbeli kifogása alapján megállapította, hogy Réti ezt a feljelentést is rossz helyre adta be, mert az Erdélyi Lapok Nagyváradon jelenik meg, a szerkesztőknek is ott van a lakása s ezért az ügyet érdemben le sem tárgyalta.

Köszönetnyilvánítás. Hálás köszönetet mondok a bethlenfalvi és az udvarhelyi tűzoltóságnak, ugyszintén másoknak is, akik részt vettek a nálunk pusztított tettenetes tűz eloltásában, lelkiismeretesen dolgozva a veszély megszüntetésén. Isten fizesse meg mindenkinek. *Nyisztor Miklós.*

János vitéz gyermekelőadásban. A Szociális Misszió rendezésében dec. 15-ikén szinre kerül a János vitéz. Az előadás művészi sikeréért s minden igényt kielégítő kiviteléért nagyszerű garancia Kiss Elek zenei irányítása s dr. Dobos Ferenc szakértői tanítása. Előadás a Bukarest-szálló előadói nagytermében.

Vallásos estély az unitárius templomban. A mult vasárnap a helybeli unit. nők szövetsége mindenképpen sikerült, tartalmas vallásos estélyt rendezett, amelyre szép közönség jött össze. Sigmond lelkész megkapó imája, Vári Magda lelkes szavalata és B. Solyom Edit ismertén magasnívójú, nagy készségű éneklése után Péter Sándor nyug. lelkész olvasott fel a vallásalapító Dávid Ferencről, nagy tárgyismerettel, s emelkedett szellemű tárgyilagossággal. Szabó Juci ügyes hegedűjátéka, Ébertné rutinos kíséretével, szintén tetszett, mint a Székely Dalegyelet hatásos énekszáma is. Az estélyen még szerkesztőnk olvasott fel verseiből.

x 6 lejes naptár. A szerencsés ember magyar naptára 6 lejté kapható nyomdánk boltjában.

x 3 szoba mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Szent Imre-utca 21 szám alatt. 3—3

x Szopó báránycsodák eladók. Veszek kisbáránycsodákat magas árban Barra Sándor Merești—Homoródalmas.

x Eladó jó állapotban lévő, 16 méter hosszúságú, fából készült gazdasági épület. Értekezni lehet dr. Nagy és dr. Filó ügyvédek irodájában.

x Jókarban lévő főző-kemence (sparherd) eladó. Cim a kiadóban.

x Kiadó lakások: négy szoba, konyha — 3 szoba — és egy szoba, konyha, mellékhelyiségekkel együtt december 1 től. Cim: a kiadóhivatalban.

Elveszett a Király-utcában egy fekete csontkeretes szemüveg, becsületes megtalálója adja be nyomdánk üzletébe.

Pénzkölcsönt: 50—60 ezer lejt, vené fel első helyen való bekebelezésre, tiszteres értékű nagy, maszsziv városi házra, esetleg falusi ingatlan birtokra. Cim a kiadóhivatalban.

Egy kifogástalan 7 csöves

rádió-készülék

hangszórával együtt,
jutányosan eladó
Dichler Gyulánál
Sighișoara.

Atvater, egyenáram-rendszerű.

RÁDIÓTULAJDONOSOK figyelmébe!

Van szerencsém a rádiótulajdonosok szives tudomására hozni, hogy mivel a mai kornak megfelelően a legmodernebb akkumulátortöltőkészülékkel szereltem fel elektrotechnikai műhelyemet, így módomban állt a töltések árát lényegesen leszállítani **f. évi november hó 15-től kezdődőleg:**

Egy drb. 4 voltos 24 amperórás akkumulátor töltése	15 lej.
Egy " " " 48 " " " " " " " "	" 25 "
Egy " " " 54 " " " " " " " "	" 25 "

Bármilyen más akkumulátorok töltését is vállalom bámulatos olcsó áron. — Vállalom átlagáron is töltéseket, tartalék-akkumulátorokkal is, úgy, hogy a rádiótulajdonosok minden fennakadás nélkül üzembentartassák védőkészülékeiket. — Vidéki akkumulátorok oda s visszazállítására rövid időn belül megindul saját autómval, nagyon kevés szállítási költség hozzáadásával.

Teljes tisztelettel: **Barabás Gyula** elektrotechnikus.
Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand No. 62.